

הנהגת הורים בית ספר זומר

אמנת החינוך

בית הספר הממלכתי

חינוך ולדורף "זומר"

הנהגת הורים בית ספר זומר

חזון

אמנה זו מתארת את הבסיס החינוכי ותיאום הציפיות ההדדי בין קהילת המורים וקהילת הורי בית הספר.

החזון שאנו רואים לנגד עינינו הוא חינוך שיספק לילדים את יכולות היצירתיות, החשיבה, הגמישות, התקשורת, האחוה והקהילתיות שכה נדרשים ע"ל מנת ליצור חברה בריאה וצומחת, שתאפשר לכל ילד וילדה להגשים את יעודו ורצונותיו, כחלק מהחברה ובבוא העת להיות ממנהיגי הדרך של העתיד בכל תחומי החיים.

“השאלה החברתית היא בראש ובראשונה שאלה של חינוך... עלינו להציב קודם כל בחיים המעשיים, בקהילה החברתית, אנשים שהתחנכו מתוך הרוח, מתוך העשייה ברוח ” (רודולף שטיינר, מתוך “יסודות ההוראה והחינוך בבית ספר ולדורף)

“התהליך החינוכי מכוון להעניק לתלמידים תחושת צמיחה, ערך ומסוגלות, הצלחה ומימוש אישי, חווית גילוי ומענה לסקרנותם, ולפתחם כאנשים פעילים המשתלבים בחברה ותורמים לה...תוך הבטחת האיזון הנדרש בין המכוונות לפרט לבין המחויבות לחברה, בין מדידה לבין למידה...” (מתוך חזון משרד החינוך)

חתומים,

מורי ביה"ס היסודי זומר ונציגי הנהגת הורים תש"ף

בשם ההורים: שגיא ניסן, יו"ר הנהגת ההורים

בשם הצוות: אליה אלון, מנהל ביה"ס

הנהגת הורים בית ספר זומר

מטרת האמנה

מאז הקמת תנועת האנתרופוסופיה על ידי רודולף שטיינר בראשית המאה ה-20, חלו תמורות משמעותיות בכל רבדי החיים.

בית ספר ולדורף שומר על עקרונות ההתבוננות של שטיינר על תהליך התפתחות הילד, יחד עם ההבנה שעולם החינוך כבר אינו נתפס בצורה זרה לאופן שבו הפציע לעולם בתקופתו של שטיינר, ולכן גם שדה זה ראוי שייבחן וישתלו בו הזרעים המתאימים יותר לתקופתנו.

אנו, הורי ומורי בית הספר, ניגשים למלאכה זו ביראת כבוד למען חינוך ילדינו ועל מנת לבסס את המצע של החינוך בצורה המתאימה ביותר לתקופתנו.

מטרתנו של מסמך זה להגדיר את בסיס ההבנות הרחב ביותר, את מרחב השיח ואופיו שיאפשר לנהל את השיח הבונה בין הורים-הורים, והורים-מורים והנהלה.

להבנתנו, קיום שיח מכבד הוא הבסיס, שיאפשר מרחב הרמוני לניהול דיאלוג חינוכי מעמיק התומך בהתפתחות ילדינו והקהילה סביבם.

עבודה על תשתית קהילתית בשילוב מרחב פדגוגי מתאים, היא בעינינו המתכון להשגת החזון החינוכי.

הנהגת הורים בית ספר זומר

תוכן העניינים

- מדוע קהילה ?
- ערכי החינוך של הילד
- מעגל הורים ובניית אחווה
 - אמנה כיתתית
 - תמיכה כיתתית – הכיתה כמעגל תומך
 - מעורבות ונשיאת חיי הקהילה , באסיפות הורים, ובמפגשים נוספים
- המעגל החינוכי
 - אסיפות הורים
 - תקשורת מורים-הורים
 - טיפול במשברים
 - יחסי סמכות
- יחסי קהילה וחוץ
 - שילוב לילדים עם צרכים מיוחדים
 - חיבור עם קהלים נוספים
- תפיסת הבריאות

הנהגת הורים בית ספר זומר

מדוע קהילה?

אנו מכירים בכך שההוראה בשעות הבוקר היא רק חלק מהשלם של החינוך, ובניית תמונת העולם של הילדים. הקניית ידע הינה מרכיב חשוב אך אינו מספיק. החינוך לעומת זאת מעניק כלים רבים הכרחיים לחיים. הצלחתו תלויה בשיתוף פעולה בין הבית, בית הספר והסביבה, היוצרים מעטפת עשירה שמאפשרת התפתחות וצמיחה של היחיד כחלק מחברה.

אז מדוע קהילה?

כי באמצעות בסיס רחב, ברור ומוסכם ניתן להגיע להבנות חינוכיות. בסיס זה מוכל בתוך הגוף הקהילתי שלנו, ומאפשר:

- ערבות וסיוע הדדי
- חמלה, הכלה ואמפתיה
- פלטפורמה תומכת התפתחות
- תמונה חינוכית משותפת ככל האפשר בין בית-הספר לבית.

ערכי החינוך של הילד

הערכים העיקריים שאנו רואים לנגד עינינו הם:

1. אהבת האדם וכבוד הדדי לחברים בכיתה, למורה ולהורה.
2. חינוך לאחריות קהילתית ובית סיפריית.
3. חקרנות וסקרנות.
4. הקניית מסוגלות בתחומים רחבים (גופני, רגשי וחשיבתי)
5. משמעת עצמית ויכולת התמודדות עם אתגרים.
6. קבלת חוקי מסגרות החיים וכללי בית הספר.
7. אהבת הארץ, נופיה ותרבותה, על כל המגוון שבה.
8. שירות ותרומה לחברה.

הנהגת הורים בית ספר זומר

מעגלי הורים ואחווה

אנחנו כקהילה רואים את ערך הערבות ההדדית כאחד מהערכים שהופכים קבוצת משפחות לקהילה חיה ונושמת.

הירתמות ההורים והנשיאה של ערכי הקהילה הם הבסיס ליצירת שפה משותפת ואחווה בתוך הקהילה.

ניתן לבסס את ערך הערבות ההדדית ע"י התמקדות בפעילויות הבאות:

פעילויות קהילתיות

בית הספר מייצר הזדמנויות ופעילויות רבות, החל מחגים, טקסים, טיולי כיתה, הצגות, ירידים, פעילות ועד כיתה, מפגשי ייעוץ כיתתיים ועוד.

לכן המלצתנו היא להשתלב ככל הניתן בפעילויות הפורמליות והלא פורמליות. יוזמות כיתתיות הן מבורכות. הכירו את המשפחות, אין אח ורע לתרומה ולרוח הכיתתית כאשר ילדים לומדים לתקשר ולחקות תקשורת של שיתוף פעולה וכבוד שהם רואים בין המבוגרים הסובבים אותם.

יוזמת הורה חונך הורה

מטרת היוזמה היא לייצר מעגל תמיכה להורים שמצטרפים לבית הספר. הורים ותיקים מתנדבים ללוות הורים חדשים בתהליך ההיכרות שלהם עם קהילת בית הספר וערכיה.

תפקיד החונך:

1. להקשיב.
2. לתת מנסיונו לגבי נושאים שמעלה ההורה.
3. להציג את רוח הקהילה כדרך שראוי לפעול בה, לטובת הילדים

תפקיד המחנכים בכיתות:

1. לזהות הורים שיכולים להיעזר ביוזמה.
2. להביא את הפרוייקט למודעות ההורים, למשל באסיפות ההורים. הכוונה להביא למודעות ההורים משני הכיוונים - הורים ותיקים המעוניינים להתנדב והורים שמרגישים שיכולים להיעזר בחניכה שכזו.

הנהגת הורים בית ספר זומר

אמנה כיתתית

אמנה כיתתית היא קובץ **מאוד פשוט** של מוסכמות שתפורות לכל כיתה ע"י הורי הכיתה, ברוח אמנת החינוך וכתמיכה לפעילויות בית הספר. המלצתנו היא כי אמנה זו תתעדכן כל שנה בהתאם להתפתחות הכיתה.

קווים מנחים ורעיונות לקביעת אמנה כיתתית:

- רצוי שהאמנה תנוסח בתחילת השנה ע"י ההורים במסגרת אסיפת הורים (יכולה להיות אסיפת הורים ייחודית עבור השיח שייבנה את האמנה), וכדאי לבחון אותה פעם או פעמיים במהלך השנה ע"מ לעדכן אותה אם יש צורך.
 - האמנה היא עבור ההורים ומהווה מסגרת לקהילת כיתה.
 - האמנה היא לא חוק או תקנון, היא אמורה להגיע מהסכמה בין ההורים.
 - כיצד לוקחים החלטות במסגרת ההורים (רוב? רוב מוחלט? וכו') ומה הדבר אומר לגבי המיעוט שאינו מסכים?
 - האמנה כגב לבית הספר ותקנותיו.
 - עידוד שיח פתוח ומכבד בין ההורים, כדוגמא אישית של ההורים (חינוך, שיח, אמפטיה, סובלנות, אי שיפוטיות וחוסר תוקפנות).
 - האמנה צריכה להכיל רשימת נושאים המתאימה לגילאים / זמנים (כלומר, בכל שכבת גיל, האמנה צריכה לייצג את הצרכים והמסגרות הרלוונטיים לאותה שכבה, ולהתפתח או להשתנות עם הזמן).
 - פעילויות חוץ בית-ספריות, מעגלי תמיכה (טיולי משפחות, מפגשים אחה"צ וכו').
 - האם יכולים להתקיים מקרים חריגים שיכולה לקבל "כרטיס זהב" לעקוף את האמנה?
 - ניהול משברים – איך מתנהלים במשבר בין ההורים \ הורים-מורים?
 - דוגמאות לנושאים שהאמנה יכולה להכיל\ לכסות:
 - אסיפות הורים - נוכחות באסיפה
 - קיום דיון בנושא טלפונים
 - מיילים / ווטסאפ וצורת תקשורת בין ההורים (מיילים משמשים לתוכן מסויים, לא להעברת ביקורת או שליליות), שיח מכבד בין ההורים
 - מסיבות ימי הולדת - כיתתיות / מגדריות (רק בנים/רק בנות) / מספר חברים מצומצם או כל הכתה
- כמו כן, לאחר הבאת התוכן לכתה – רצוי לקבל פידבק מהכתה חזרה אל הוועד המרכזי כדי לבחון כיצד התקבל המהלך והאם יש צורך בשינוי / עדכון.

הנהגת הורים בית ספר זומר

המעגל החינוכי

אנחנו רואים לנגד עינינו את עבודת המחנכים בבית הספר כעבודה משלימה לעבודת החינוך בבית. כפועל יוצא, יש חשיבות לשיתוף פעולה ובסיס ערכי רחב על מנת לאפשר לילדים לגדול בתוך סביבה חינוכית שמשלימה ובונה תמונת עולם הרמונית.

הקהילה הכיתתית מורכבת ממחנך הכיתה, צוות המורים, הורי הכיתה ותלמידי הכיתה.

על מנת להגשים ערכים אלו, יש חשיבות לקיים הקשבה אמפטית ואותנטית בין הורים למורים שיבואו לידי ביטוי בשיח קהילתי כיתתי. שיח זה מתבקש באפיקים הבאים:

- אסיפות הורים רציפות לאורך השנה
- מפגשי תמיכה והעשרה היוצרים את הבסיס המשותף לערכי הקהילה הכיתתית
- טיולי משפחות בליווי המחנך

הנוכחות הרציפה של הורי הכיתה באירועים אלו הכרחית ליצירת קהילה כיתתית וכן יש לוודא שלפחות הורה אחד מכל משפחה יהיה נוכח.

אסיפות הורים

שיח תדיר פנים אל פנים בין המחנך להורים הוא הכרחי. מספר האסיפות המומלץ הוא חמש בשנה.

באסיפות ניצר מרחב ל"סבב דופק" אותנטי ואמפטי השואף להיות מרחב בטוח ופתוח.

באסיפה יכולים לעלות בין היתר הנושאים הבאים:

- סקירה תקופתית של המורה על פעילות הכיתה.
- שיתוף של ההורים בחוויות העולות מהפעילות הכיתתית.
- דיון להתוויית מדיניות בנושאים "חמים".
- הכנה לתכנון והפקת פרויקטים כיתתיים.
- סקירה על שלבי התפתחות הילדים עפ"י חינוך ולדורף.

הנהגת הורים בית ספר זומר

מפגשי תמיכה והעשרה

כמעגל תמיכה בהתפתחות, מתקיימים מפגשים עם מומחה פנימי או חיצוני המעלה סוגיות הקשורות בשלבי ההתפתחות של הילדים וגידולם ברוח ולדורף ובאתגרים העומדים לפנינו. יש חשיבות רבה להגעת הורה אחד לפחות לכל ילד. הבנת צרכי החינוך וצרכי הילדים חשובה לבניית שפה משותפת. גם למשפחות עם ילדים בוגרים יותר שעברו את השלב הזה כדאי לבוא, להיזכר וללמוד מזוית חדשה את צרכי הילד כי כל כיתה הינה ישות שונה.

טיול משפחות

אחד הכלים החזקים לגיבוש קהילתי הוא יציאה מהשיגרה ובילוי זמן איכותי של קהילת המשפחות, לעתים גם בהשתתפות מחנך/ת הכיתה. השינוי במרחב מהווה תרומה משמעותית ליצירת ישות הקהילה הכיתתית. מומלץ לקיים שני טיולים בשנה.

יחסי קהילה פנים וחוץ

אנחנו רואים לנגד עינינו את הקהילה שלנו כחברה מכילה מכבדת ומקבלת. מומלץ לחוות כמה שיותר קהילות מגוונות ושונות – לדוגמא פגישות עם קהילות חרדיות, ערביות, עולים חדשים, אנשים עם מוגבלויות וכו', ע"מ לאפשר לילדים להכיר חלקים שונים בחברה הישראלית. אנחנו מאמינים כי הדבר יביא לפתיחות, הכרה בשונות חברתית, הפחתת גזענות וחשש מהשונה – ערכים שהקהילה שלנו מובילה ומכבדת. תמונת העולם השלמה יותר תאפשר לילדים להיות אמפתיים לסביבה ותאפשר להם כלים חשובים לחיים.

הנהגת הורים בית ספר זומר

הבריאות כאלמנט קהילתי

המושג "בריאות" מכיל בתוכו מרכיב של בריאות פיזית ובריאות מנטלית - "נפש בריאה בגוף בריא".

בריאות הינה בעלת היבט אישי וכיתתי ולכן השאיפה שהקהילה תעבוד כגוף מתואם, הרמוני ואחיד ככל האפשר. הדבר מסייע לכלל ההורים ליצור מעטפת שנושאת את כולנו בתוכה ומאפשרת מרחב בטוח בקהילה מבחינה חינוכית, ערכית ובריאותית.

באדם בריא כוחות הרצון מותאמים עם היכולות ויוצרים סביבה של התפתחות.

על מנת לאפשר סביבה בריאה לילד, אלו המלצותינו:

- תזונה מאוזנת בבית ובבית ספר עם פירות וירקות וללא סוכרים במזון שנשלח לבית ספר בהתאם לחוזר מנכ"ל.
- שעות שינה : שעות שינה נכונות בהתאם למומלץ לגיל. יש בכך כדי לתרום להתפתחות נכונה, ריכוז והקשבה, לתזונה נכונה ומתן איזון לנפש הילד משעות הפעילות האינטנסיביות.
- מנוחה מגירויים : גירוי לפעילויות הינו דבר מצויין ומפתח. יחד עם זאת, גם כאן יש לשמור על האיזון להפקת הטוב שבפעילויות מבלי להסב נזק. אנחנו צריכים לעזור לילדים ולפעמים גם לנו ההורים לשים את הגבולות המתאימים, כמו כמה חוגים בשבוע ? כמה חוגים ביום ? עד איזה שעה ?
- קביעת הגבולות והאיזונים בין "מסכים" לעומת משחקי יצירה ועשייה
- עידוד פעילות גופנית מתאימה לגיל: טיולים, ספורט, מוטוריקה.
- הימנעות מחשיפה לעישון ואלכוהול.

בהצלחה לכולנו יחד, למען הילדים!